

Недавно је један блогер Б92 који живи у Ирској пренео текст из Санди трибјуна (Sunday Tribune) о Србији [\[1\]](#). Написала га је новинарка Џастин Мекарти (Justine McCarthy) у облику репортаже, која је настала током неколико дана њеног боравка у нашој земљи. Чак и типичном блогеру Б92 овај чланак се учинио као превише црн и нетачан. Наслов текста је "Живети на линији фронта у Београду, у Србији", а поднаслов "Тешко је веровати да може да постоји таква концентрација зла на тако малом простору... Свака установа је загађена ратним злочинцима. Ово је као Вајмарска република, после Другог светског рата".

Овај поднаслов је заправо цитат онога што је Мекартијевој рекао Динко Грухоњић, председник Независног друштва новинара Војводине. Већ из наслова и поднаслова се види карактер целог чланка. Он је смеша свакојаким неистина, које су учинак како необразованости, површности и предрасуда саме новинарке, тако и лажи које су Мекартијевој говорили њени "домаћини" из овдашњих људскоправашких организација.

У прву групу "бисера" спада откриће из поднаслова да је Вајмарска република постојала "после Другог светског рата". Осим овог проналаска који ће свакако да промени уџбенике историје, Мекартијева је дошла и до важног географског открића да се Београд налази "изнад тачке где се Дунав улива у Саву". Након овог сензационалног открића Мекартијеве, ђаци у бугарским и румунским школама свакако ће морати да почну да уче да је граница њихових земаља река Сава, а малишани у украјинским школама мораће да знају да је Сава највећа притока Црног мора.

Ова промућурна Иркиња обавестила је читаоце Санди трибјуна и да странци који се возе београдским таксијима не смеју да током вожње употребе реч "Сребреница" или "геноцид". "Не знате ко вас вози", објашњава она. Београдска гробља вероватно су пуна таквих неопрезних странаца које су овдашњи такси возачи ликвидирали чим су их чули како траже да их одвезу у "Сарајевску" или у "Вуковарску улицу". Такође, Мекартијева упозорава и да странац који хода Београдом "не сме себи да дозволи да га неко чује да говори енглески", јер би се "могло грешком помислити да сте Американац". Ето, баш јуче и ја испред факултета приклах једног Јенкија, чим ме је на енглеском упитао како да стигне до Калемегдана.

Истина, лако је могуће да су Мекартијеву у ове ствари "упутили" њени домаћини и да је она те савете само усвојила и пренела осталим Ирцима. Оно што се такође може претпоставити јесте да је Мекартијева начула од својих "поузданих" информатора и чудесно откриће да је Нови Београд, који она описује као "бездушно предграђе на западној обали" (Саве? Дунава?), заправо "изградио Слободан Милошевић за своје присталице" ("пајташе" – cronies). Збиља фантастично! Зли Милошевић је био толико подмукао да је тридесет година био на власти, а да то нико није знао. При томе је он још све време у тајности градио "бездушно предграђе за своје пајташе", и онда када је дошао на власт – хоп! – усели ти он 400.000 људи у нове станове!

Не бих се зачудио да ускоро овдашњи "информатори" све што у овој земљи није по њиховом укусу почну да се приписује Милошевићу. Страни дописници ће тако својим новинама јављати да је Делиблатску пешчару заправо направио Слободан Милошевић, како би што више опустошио Војводину. Или да је римски Гамзиград порушио Милошевић, јер му је био потребна грађа за нову кућу. Или да је војне зграде по Београду полупао Милошевић, како би за то могао да оптужи мирољубиви и слободољубиви НАТО пакт.

Ако су информатори овако тачно обавестили Мекартијеву о географско-историјским чињеницама, онда је лако замислити колико тачно су овој новинарки описали политичке прилике у Србији. Она каже да, премда је после Милошевића изванредан напредак постигнут, овом земљом "и даље управља стара гарда из позадине". Као доказ за то она наводи три податка: да је данашњи министар полиције "један од виших апаратчика из доба Милошевића", да је директор РТС "био Милошевићев човек" и да се на челу "политички утицајне" СПЦ налази патријарх који је, такође, "подржавао рат у Хрватској и био снимљен како благосиља војнике који одлазе на ратиште у Босни". Прва два податка су формално тачна, али бесмислена за разумевање прилика у Србији. Нити су Дачић и Тијанић некакви љути милошевићевци (ако су то икада и били), нити су они већински представници данашњих типичних носиоца моћи. Трећи пак податак чист је фалсификат. Патријарх Павле никада није "подржавао рат у Хрватској", напротив, непрестано је апеловао да се нађе мирно решење тамошњег сукоба. Такође, никада није "снимљен како благосиља војнике који одлазе на ратиште у Босни", снимљени су поједини свештеници, али никада великодостојници СПЦ.

Потпуно је јасно да је овакве нетачне или искривљене податке Мекартијева добила од својих другосрбијанских информатора, од којих се, уз Грухоњића, још у чланку поименице наводе и Наташа Кандић, Маја Стојановић (Иницијатива младих за људска права) и Мајда Пуача (Queer Београд колектив). Тако је од својих љубазних домаћица и

Бледолики информатор и баба са два репа

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 25 децембар 2008 18:06

домаћина Мекартијева сазнала да је београдски универзитет место где се "промовишу поглавито националистичка становишта", да је "Образ" "основан на Одељењу за историју Универзитета у Београду" (тамо је основан "Јустин Философ", не "Образ"), као и то да генерал Младић "живи слободно у Београду". Чак Макартијева пише за Младића како јој је "једна девојка рекла да су га њени родитељи видели како шета улицом испред њих". О, европског ли новинарства! "Једна девојка рекла да Београдом шета баба која има два репа". Верујем! Младића тражи ЦИА, БИА, МИ6 и која све служба не, а он се мирно шета Кнез Михајловом, тако да га сви виде. Верујем! Људскоправашке НВО последња су нада да ће Младић коначно бити откривен. Верујем! И чим га неко од њихових активиста види, одмах ће се прерушити у куче-луталицу и тако га допратити до места где се злочинац крије – а то је вероватно у Ректорату, Патријаршији, у згради РТС-а, или у самом Министарству полиције. Верујем!

Најкоминичније је, међутим, како Мекартијева описује сусрет са Динком Грухоњићем. "Новинар Динко Грухоњић, његова супруга економиста и њихово двоје мале деце живе под претњом смрћу, јер се он супроставио `Образу`. Када га је видела жена која нам је била водич, први пут после више месеци, била је шокирана колико је омршавео и колико је забринутости било на његовом лицу. Сав његов злочин се састојао у томе што је присуствовао једном антифашистичком састанку на факултету, 2005. године, који су растурили двадесетпеторица у црно-одевених мушкараца, уз усклике `зиг хајл`, млатећи и шутирајући присутне". Скривањем исцрпљени Грухоњић својој ирској колегиници се поверио и да су "три друга новинара већ уклоњена", па Мекартијева поименице наводи Даду Вујасиновић, Славка Ђурувију и Милана Пантића.

О јадан Динко! Већ три године у кућном притвору, осуђен на смрт као Салман Ружди, омршавео и исцрпљен страшном патњом! О, дајте да се одмах оснује нека фондација за помоћ јадном, угроженом бранитељу европских вредности у Србији! Погледајте само ту смршалост, погледајте само ту патњу на његовом забринutom лицу! Троје већ ликвидирано, он је четврти. Брзо још један грант, брзо још један супорт да га мало утешимо! А можда би могао и Европски парламент да донесе неку резолуцију "о заштити Динка Грухоњића, новинара и бранитеља Европе"? А можда би могао и Савет НАТО-а да размотри могућност за акцију "Милосрдни анђеол II", како би се спасао овај "омршавео" и "напаћени" новинар?

Не замеримо Грухоњићу што се у вези Вујасиновићке, Ђурувије и Пантића, мало занео, па заборавио да исприча када су убијени. Патња је то! Уосталом, шта мари ако је то било и пре 15 година, познато је да Србијом "и даље управља стара гарда из позадине" и да "Образ" ликвидира невинне новинаре. "Тешко је веровати да може да постоји таква концентрација зла на тако малом простору", то су Грухоњићеве речи, сурове али истините, којима он, новинар бранитељ људских права и заточник евроатлантских

вредности, описује стање у Србији. "Свака установа је загађена ратним злочинцима".

"Тешко је веровати", каже Грухоњић, наравно да је "тешко поверовати". Али, када је наша добра Иркиња видела јадно и испошћено Грухоњићево лице, када је видела бездушни Нови Београд који је изградио Слободан Милошевић за своје пајташе, када је видела како се Дунав улива у Саву, када је видела девојку која зна да се Ратко Младић слободно шета београдским улицама руку под руку са бабом са два репа, Мекартијева је одмах у све поверовала. И одмах је о томе написала опширан чланак, у који су поверовали читаоци Санди трибуна, а они су одмах притисли свог посланика у Европском парламенту, а он је одмах поднео резолуцију коју су одмах прихватили и остали посланици, јер и они су у својим новинама читали сличну репортажу – са Динком Грухоњићем, Соњом Бисерко или неком другом прогоњеном девицом или прогоњеним девствеником у главној улози. И пошто су се сви још једном уверили да у Србији постоји "концентрација толико много зла на толико мало простора", још једна резолуција о дивљачној и неевропској Србији лако је донесена.

Мекартијева се доцније оправдавала да је део њених грешака настао зато што "није баш најбоље разумела енглески којим су говорили људи које је интервјуисала" [2]. Међутим, остало је нејасно како је онда наша европска новинарка грешила само у једном правцу? Како, рецимо, није погрешила приликом навођења свих могућих титула својих саговорника? Тако је Динко Грухоњић исцрпно и потпуно тачно представљен као "шеф дописништва независне новинске агенције Бета у српској покрајини Војводини", затим као "предавач на медијским студијама на Филозофском факултету у Новом Саду" и коначно као "председник Независног друштва новинара Војводине". Како ту "енглески којим су говорили људи које је интервјуисала" није био проблем? Како ни једна од ове три доста компликоване титуле није погрешно написана? Рецимо, Грухоњић, који нема никакво научно звање, заиста предаје студентима журналистике на Филозофском факултету у НС, као предавач (lecturer), не као професор (professor). Како је баш у томе Мекартијева била савршено прецизна, како само у томе нема ни једног погрешног зареза, док у осталим стварима, а нарочито у оним политичким, све врви од нетачности?

Одговор је једноставан. У ономе до чега је овдашњим "информаторима" било стало нема погрешака, као што и у ономе до чега им је стало нема истине. Или, заправо, нема грешке, само на један специфичан начин. Кад год је информаторима политички одговарало, они су лагали, говорили полуистине или просто својим причама залуђивали странкињу која је први пут и на само пар дана дошла у Србију. Премда се неке бесмислице у чланку Мекартијеве могу приписати и њеној површности, већина онога што је ставила у чланак ипак је последица неистина које су јој говорили овдашњи корифеји "грађанизма" и "људскоправизма". Мекартијева је направила брљотине јер није била свесна са ким има посла. Она је мислила да разговара са људима од кредибилитета, а

нашла је на острашћене и идеологизоване људе који се нису либили да изврћу, измишљају или бескрајно преувеличавају ствари.

Да је Србија стабилно и добро уређено друштво (као што није), са јасном етиком јавне речи и чврстим професионалним стандардима, наш убледели великомученик, Динко Грухоњић после свог "мартиролошког пеформанса" више вероватно не би био позиван у пристојна друштва, био би љубазно замољен да напусти журналистичку асоцијацију, а његово "бледило" и његово "мучеништво" били би предмет општег подсмеха целе новинарске бранше. Само у Србији, међутим, наш Динко и даље може да остане председник новинарског удружења, да предаје студентима новинарство и да буде угледни борац за "аутономију Војводине", за "људска права" и за "европске вредности". И само у Србији његове колеге новинари не само да му неће с презиром окретати леђа, већ ће му ласкати и дивити му се: "Браво, мајсторе, како си то лепо одглумео!" и "Колики грант овога пута очекујеш?".

Динко-бледолики-Грухоњић, тако, постаје још један од ликова нашег евро-транзиционог новинарства. И докле год буде Грухоњића, биће и "Вајмарске републике после Другог светског рата", "Новог Београда којег је саградио Слободан Милошевић" и "Дунава који се улива у Саву". Биће свега, осим истине и поштења. А и шта ће нам они? Када 2134. године Србија уђе у ЕУ, један од хероја тог уласка биће и великомученик Динко. Споменици, који показују како он, измршавелог и убледелог лица, али европски одлучно, гази хорде распомамљених "образоваца", док руком показује пут Запада, такви споменици ресиће главне тргове средњоевропске Војводине. Ко од нас, драги моји новинари, не би пожелео такав споменик?

И зато, хајде да сви у глас кажемо: "Вајмар је заиста био 1945", "Нови Београд је заиста саградио Милошевић" и "Дунав се заиста улива у Саву". А Џастин Мекарти и Динко Грухоњић су велики новинари. Dictum!

Текст је објављен у "Печату", бр. 44.

1. <http://blog.b92.net/text/5931/Zasto%20smo%20za%20svet%20i%20dalje%20parija%3F/> ;
Чланак Мекартијеве се изворно може наћи на
<http://www.tribune.ie/news/article/2008/nov/30/living-on-the-frontline-in-belgrade-serbia/>

Бледолики информатор и баба са два репа

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 25 децембар 2008 18:06

2. <http://blog.b92.net/text/6203/Zasto%20smo%20za%20svet%20i%20dalje%20parija%3F%202.%20deo/>